

Forskningspolitiskt nyhetsbrev från Nationella sekretariatet för genusforskning
med perspektiv på genus och forskningspolitik

Professorsboom kan stärka svensk genusforskning

Inom loppet av bara ett halvår tillsätts sex nya genusprofessorer i Sverige. Det kan innebära att den svenska genusforskningen flyttar fram positionerna säger flera av de nya genusprofessorer Genusperspektiv talat med.

– Självklart stärks den svenska genusvetenskapliga forskningen av att det tillsätts så många nya genusprofessorer, säger Ulf Mellström, som tillträdde professuren i genus och teknik vid Luleå tekniska universitet i december. Ulf Mellström som är inriktad på forskning om teknologi och maskulinitet är samtidigt landets första manliga genusprofessor.

I Luleå har också Ewa Gunnarsson tillträtt som professor i genus, människa och maskin. Vid Göteborgs universitet har Ulla M Holm fått en genusprofessur, Tiina Rosenberg har blivit genusprofes-

sor vid Lunds universitet, Jeff Hearn har fått den första nordiska professuren i kritisk forskning om män vid Linköpings universitet och där är också en genusprofessur med inriktning på ekonomi under tillsättning men i skrivande stund inte klar.

Sammanlagt sex nya genusprofessorer. Till det finns det sedan tidigare några andra genusprofessorer och förstås flera professorer som innehar vanliga professurer men som är inriktade på genusforskning.

Ulla M Holm tycker att det är spännande att så många nya genusprofessorer tillsatts på kort tid.

– Det är ett erkännande från universiteten eftersom professurerna är finansierade på reguljärt sätt av universiteten och inte av staten.

SIDAN 2

Forskningen behandlas styvmoderligt

Den folkpartistiska riksdagsledamoten Tina Acketoft anser att jämställdhetspropositionen behandlar forskningen styvmoderligt. Det skriver hon i en debattartikel.

SIDAN 7

Utebliven satsning på forskning om mäns våld

Två utredare som la grunden för jämställdhetspolitiska propositionen reagerar väldigt olika på resultatet. Gertrud Åström är nöjd medan Åsa Eldén saknar kraftfulla åtgärder mot mäns våld mot kvinnor.

SIDAN 6

Hon vill ha en kritisk diskussion om excellens

Genusforskaren Anne Hammarström har kommit med i regeringens forskningsberedning. Hon vill bland annat diskutera hur vetenskaplig excellens mäts.

SIDAN 3

Så förbereder de sig för utlysningen

Genusforskningen följer den senaste forskningspolitiska trenden att satsa på starka forskningsmiljöer. I maj utlyser Vetenskapsrådet medel som ska gå till starka genusforskningsmiljöer. För att ta temperaturen på förväntningarna inför den nya satsningen har Genusperspektiv talat med representanter för några av de genusforskningsmiljöer som finns i landet.

En av dem är Birgitta Ney, föreståndare för Centrum för genusstudier vid Stockholms universitet.

– Jag skulle säga att vi redan är en sådan miljö, även om det är ovant att beskriva sig med den terminologin.

SIDAN 4

Genusforskning för jämställdhet

Vad är förutsättningarna för jämställdhet – politisk vilja eller fri forskning?

När man tar del av reaktionerna på regeringens jämställdhetspolitiska proposition ser det ut som om politiken är delad i jämställdhetsfrågan. Regeringen trycker på betydelsen av att nya politiska mål integreras i samhällsbeslut. I oppositionen lyfter man fram betydelsen av förbättrad kunskap om könsförhållanden, inom ramen för fri forskning.

Från genusforskningssynpunkt löser varken målformuleringar eller fri forskning isolerat några jämställdhetsproblem. Här behövs både kunskap och vilja att förändra. Men när det gäller den nu aktuella jämställdhetspolitiska propositionen kvarstår den kritik som sekretariatet framförde i sitt remissvar, nämligen att forskningen fått en styvmoderlig behandling. Utan kunskap hamnar vi snett i jämställdhetsarbetet.

Regeringskansliet kan producera hur många mainstreamingmetoder för jämställdhet som helt och följa upp sina åtgärder i en särskild myndighet utan att det leder till förändringar, om man inte samtidigt grundar sig på kunskap och angriper reella och säkerställda jämställdhetsproblem.

Det här numret av Genusperspektiv är fyllt av exempel på nya utmaningar för genusforskningen.

Anne-Marie Morbed
Föreståndare för Nationella sekretariatet för genusforskning

Nya professorer hoppas på expansion för genusforskning

Av Bosse Parbring

Sex nya genusprofessorer tillsätts i Sverige inom loppet av bara ett halvår. Det kan innebära att den svenska genusforskningen flyttar fram positionerna säger flera av de nya genusprofessorer Genusperspektiv talat med.

Vid Luleå tekniska universitet har två professorer med inriktning mot genus och teknik tillträtt – Ewa Gunnarsson och Ulf Mellström. Vid Göteborgs universitet har Ulla M Holm fått en genusprofessor, Tiina Rosenberg har blivit genusprofessor vid Lunds universitet, Jeff Hearn har fått den första nordiska professuren i kritisk forskning om män vid Linköpings universitet och där är också en genusprofessor med inriktning på ekonomi under tillsättning men i skrivande stund inte klar.

Genusforskning stärks

Sammanlagt sex nya genusprofessorer. Till det finns det sedan tidigare några andra genusprofessorer och förstås flera professorer som innehar vanliga professorer men som är inriktade på genusforskning.

– Självklart stärks den svenska ge-

nusvetenskapliga forskningen av att det tillsätts så många nya genusprofessorer, säger Ulf Mellström, som tillträdde professuren i genus och teknik vid Luleå tekniska universitet i december.

Hans professur har varit vakant under flera år. Ulf Mellström som är inriktad på forskning om teknologi och maskulinitet är samtidigt landets första manliga genusprofessor. Nu ska han samarbeta med organisationsforskaren Ewa Gunnarsson som fått genusprofessuren i människa och maskin, som också varit vakant under flera år.

Känner sig efterlängtnade

Den genusvetenskapliga forskningen vid Luleå tekniska universitet har på grund av vakanserna fört en tynande tillvaro under de år som tillsättningarna av professorerna dragit ut på tiden. Därför känner de båda sig välkomna till genusforskningssmiljön i Luleå.

– Vi känner oss efterlängtnade, säger Ewa Gunnarsson som blir chef för den sammanslagna avdelningen genus, teknik och organisation.

Ewa Gunnarsson har tagit med sig några doktorander från sin tidigare arbetsplats Arbetslivsinstitutet. Dessutom fanns två doktorander redan tillsatta i Luleå. Just nu finns det nio personer knutna till avdelningen, men Ulf Mellström hoppas kunna anställa en forskarassistent till hösten och ett par doktorander. Ewa Gunnarsson tänker rekrytera en forskarassistent, en lektor och ytterligare doktorander.

– Om ett par år hoppas jag att vi har en väl fungerande avdelning med 10-15 doktorander och två eller tre mellantjänster, säger Ulf Mellström.

– Skälet till att jag sökte just denna professur var att kringresurserna var bra, säger Ewa Gunnarsson.

Ska utbilda egna forskare

Professuren i genusvetenskap vid Lunds universitet har också varit vakant under några år. Sedan årsskiftet finns Tiina Rosenberg i Lund och hon vill få igång en genusvetenskaplig forskarutbildning.

Foto: Peter Sandström

Foto: Lina Erik Björnm

Foto: Bosse Parbring

Nya genusprofessorer: Jeff Hearn i Linköping, Ewa Gunnarsson i Luleå, Ulla M Holm i Göteborg och Ulf Mellström i Luleå.

Foto: Chris Maluszynski, Pressens Bild

rade på reguljärt sätt av universiteten och inte av staten.

Om detta genombrott leder till flera disputerade forskare inom genusvetenskap kommer det dock leda till problem så som den nuvarande forskningsfinansieringen är organiserad, påpekar Ulla M Holm.

– Genusvetenskapen går inte att placera inom bara ett fakultetsområde eller inom en vetenskaplig disciplin. Då måste det finnas beredningsgrupper inom Vetenskapsrådet som kan hantera tvärvetenskapliga genusansökningar. Söker jag tillsammans med våra doktorander om forskningsmedel kommer jag att bedömas av beredningsgruppen där bland

annat filosofer sitter eftersom jag disputerade i filosofi. Men det blir lite absurt om doktoranderna inte har den inriktningen utan är just genusvetare.

– Detta kommer att bli allt mer aktuellt när många doktorander disputerar inom genusvetenskap.

Jeff Hearn är landets andra manliga genusprofessor. Han har fått den nyinrättade professuren i kritisk forskning om män vid Tema genus i Linköping. En ny doktorand kommer att anställas knuten till honom.

Bortom det nationella

Jeff Hearn tror att alla de nya genusprofessorerna kommer att öka kunskapsbasen i Sverige och stärka infrastrukturen för genusforskningen.

– Men jag tror inte att någon förväntad genomslagskraft kommer från individerna själva utan från en komplex blandning av handlingar, reaktioner och åtaganden från den bredare akademiska miljön som utgör den akademiska politiken.

Jeff Hearn framhåller också att det är dags att röra sig över nationsgränserna.

– Det är inte längre möjligt att utveckla de flesta akademiska disciplinerna nationellt eller ens regionalt på nordisk nivå. Därför är det viktigt att forskning utförs i relation till de diskussioner som pågår internationellt.

Ny professor: Tiina Rosenberg vill få igång en genusvetenskaplig forskarutbildning vid Lunds universitet.

Ett lektorat och två doktorandtjänster ska utlysas. Dessutom hoppas hon kunna rekrytera doktorander med hjälp av extern finansiering i framtiden.

– Min vision är att det ska vara slut med att vi vid Centrum för genusvetenskap handleder alla möjliga genusdoktorander från andra institutioner som sedan disputerar där, säger Tiina Rosenberg.

– Den traditionen måste ge vika för att vi utbildar egna doktorander. Sedan ska det förstås finnas ett samarbete med andra institutioner och de får gärna lägga sina post doc-projekt hos oss.

Erkännande från universiteten

Ulla M Holm som tidigare varit gästprofessor vid institutionen för genusvetenskap vid Göteborgs universitet har nu tillträtt som professor. Hon har som gästprofessor redan inlett arbetet med att bygga upp en forskarutbildning.

För närvarande finns det fem externt finansierade doktorander vid institutionen, men Ulla M Holm hoppas få finansiering av fakulteten till mellan tre och fem doktorandtjänster. Hon tycker att det är spännande att så många nya genusprofessorer tillsatts på kort tid.

– Det är ett erkännande från universiteten eftersom professurerna är finansie-

Genusforskare i forskningsberedningen

– Jag vill diskutera vad som mäts när det talas om vetenskaplig excellens i bedömning av vetenskaplig kvalitet. Det säger Anne Hammarström, professor i folkhälsovetenskaplig genusforskning vid Umeå universitet. Hon har kommit med i regeringens forskningsberedning.

Forskningsberedningen består av forskare och företagsledare och ska vara rådgivande för regeringen i forskningsfrågor. En referensgrupp för utbildningsminister Leif Pagrotsky skulle man kunna säga. Anne Hammarström ser som sin roll att lyfta fram både folkhälsovetenskapliga och genusvetenskapliga frågor i forskningsberedningen. Men hon vill också föra en kritisk diskussion kring det senaste modeordet i forskningspolitiken – vetenskaplig excellens.

– Vetenskaplig excellens har plötsligt förts in i Sverige utan att vi reflekterar över vad vi mäter. Ofta används bibliometriska metoder där man bland annat mäter hur många gånger en forskares artikel blir citerad. Denna metod används för att mäta vetenskaplig kvalitet på ett sätt som den inte var tänkt att göra.

– Det går inte att jämföra små och nya vetenskapliga områden som folkhälsovetenskap och genusvetenskap, där chansen att bli citerad av kollegor är mindre, med större områden som molekylärbiologi, där det finns fler som kan citera en forskares artikel.

Genom att använda dessa metoder för att bedöma vetenskaplig excellens bygger man in en konservatism i systemet, menar Anne Hammarström.

– Det som redan är stort blir större och de nya ämnena och de nya forskarna kommer inte att ha så stor chans.

Foto: Basse Parving

Starka forskningsmiljöer – vad är det?

Text: Jimmy Sand

Foto: Göran Olofsson

Genusforskningen följer den senaste forskningspolitiska trenden att satsa på starka forskningsmiljöer. I maj utlyser Vetenskapsrådet medel som ska gå till starka genusforskningsmiljöer. Genusperspektiv har talat med några genusforskare runt om i Sverige för att höra hur de resonerar kring satsningen.

Genusperspektiv har berättat i tidigare nummer att Vetenskapsrådet från och med nästa år ger långsiktiga forskningsmedel till starka, eller excellenta, genusforskningsmiljöer.

Cirka fyra miljoner kronor per år i fem år utlovas till de genusforskningsmiljöer som en internationell bedömargrupp anser uppfylla kraven. Det handlar också om planeringsbidrag för ledande forskare och forskningsgrupper i uppbyggnadsfasen. Den 5 maj offentliggör Vetenskapsrådet utlysningen.

För att ta temperaturen på förväntningarna inför den nya satsningen har Genusperspektiv talat med representanter för några av de genusforskningsmiljöer som finns i landet.

En av dem är Birgitta Ney, förestån-

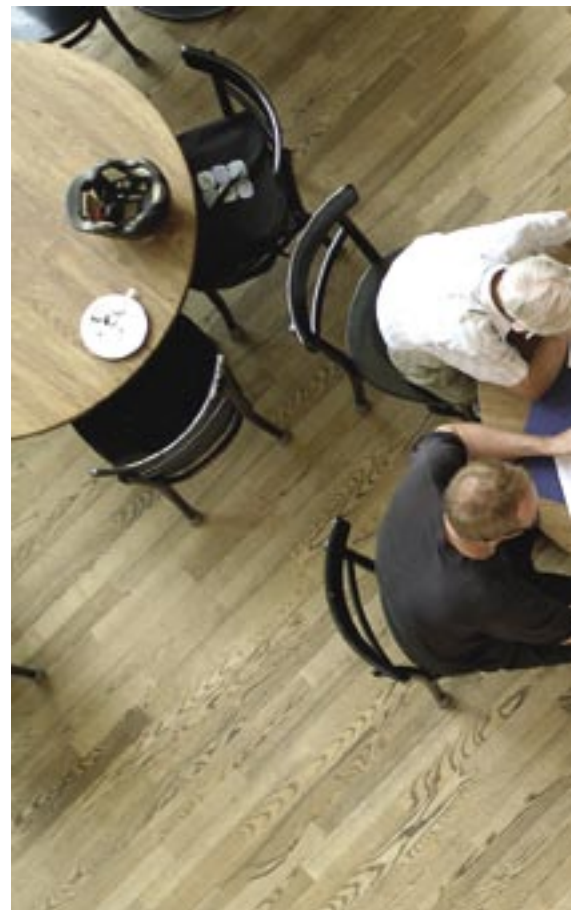
dare för Centrum för genusstudier vid Stockholms universitet. Där ser man med försiktig förväntan på utlysningen.

– Jag skulle säga att vi redan är en sådan miljö, även om det är ovant att beskriva sig med den terminologin. Sedan 1997 är vårt centrum i praktiken en institution och växer ständigt. Det är en dynamisk miljö där olika gästforskare hela tiden kommer med nya idéer.

Bolognaprocessen katalysator

Birgitta Ney tar upp Bolognaprocessen som en faktor som fått katalyserande verkan och påverkat riktningen på förändringsarbetet. Bolognaprocessens syfte är att utveckla ett enhetligt europeiskt område för högre utbildning till 2010. Avsikten är att förbättra den högre utbildningens konkurrens- och attraktionskraft i Europa jämfört med andra världsdelar.

– Tack vare Bolognaprocessen har vi tvingats utvecklas mer än vi redan gjort. Centrum har kontakter med genusforskningsmiljöer runtom i landet och vi utvecklar rutiner för att kliva över fakultetsgränser. Nyligen gick ge-

nusvetenskapen i Stockholm ihop med etnologi och religionshistoria. Då upptäckte vi ett behov av en forskarkurs om genus och religion.

Centrum arbetar också internationellt:

– Bland annat driver kulturgeografen Katarina Mattsson ett forskningsprojekt om etnisk turism till Sydafrika, medan framför allt utvecklingsforskaren Atakilt Beyene är involverad i etablerandet av ett regionalt forskningsnätverk i Östafrika.

Utlysningen en öppen fråga

Sociologen Liselotte Jakobsen är forskningsledare på Centrum för genusforskning (CGF) vid Karlstads universitet. Där formulerade man nyligen en ny forskningsplattform för 2006-2010, Genusrelationer och förändringsprocesser.

– Vi befinner oss just nu i en situation av förändring. Dels har hela universitetet omorganiserats, dels har vi just startat upp andra fasen av vår egen verksamhet, och har just fått utrymme för denna diskussion. Det är ännu en öppen fråga hur man ska förhålla sig

till utlysningen.

– Det är inte alls omöjligt att skapa en stark genusforskningsmiljö i Karlstad. Förutom CGF är genusperspektivet framträdande i flera olika ämnen, som arbetsvetenskap, engelska, företagsökonomi, litteraturvetenskap, pedago-

De starka genusforskningsmiljöerna ska utses av en internationell bedömargrupp.

gik, religionsvetenskap och sociologi. Samtidigt är det svårt att förbereda sig för något som man inte riktigt vet vad det är. Läget blir förstås ett annat när utlysningen väl kommer.

Det nya forskningsprogrammet anknuter till Karlstads universitets strate-

gidokument, Strategi för Vision 2015, där ett mål är upprättandet av starka forskningsmiljöer inom några ämnesöverskridande och mångvetenskapliga miljöer med hög samhällsrelevans.

– En viktig aspekt av vår utveckling är att vi i det tidigare forskningsprogrammet i stor utsträckning lät traditionella discipliner styra uppläggnen med fem olika spår: genusrelationer i rummet, i arbetslivet, i välfärden, genus och livsåskådning respektive genusvetenskapens didaktik. Den mångvetenskapliga diskussionen har kommit till en punkt då det är mer naturligt att arbeta tematiskt över ämnesgränserna.

Tvärvetenskapliga samarbeten

I Genusperspektiv 1/06 berättades det om hur Tema genus vid Linköpings universitet tillsammans med Centrum för feministiska samhällstudier vid Örebro universitet startat Institutet för tematisk genusvetenskap.

Nina Lykke, professor i genusvetenskap, tar upp detta som exempel på utvecklingen vid Tema genus. Liksom att man under en längre tid samarbetat med Avdelningen för genus och medicin vid

Linköpings universitet.

– På Tema genus arbetar vi nu, på uppdrag av filosofiska fakulteten, med en inventering av genusforskningen på hela universitetet. Målet är en kraftansamling kring och synliggörande av den excellenta genusforskning som finns på fakulteten som helhet. Detta arbete passar bra ihop med den kommande utlysningen från Vetenskapsrådet. Vi satsar på excellensmobilisering på en bred tvärvetenskaplig basis.

Medel för uppbyggnad

Centrum för genusvetenskap vid Uppsala universitet är en ganska ny enhet som inrättades 2003. Margaretha Fahlgren, professor i litteraturvetenskap, är föreståndare:

– Vi har ett uppbyggnadsarbete på gång, med ett par profilområden vi vill stärka. Det är framför allt maskulinitetsstudier samt tvärvetenskapliga samarbeten över vetenskapsområdesgränser.

– Vad gäller den kommande utlysningen kommer vi främst att se på de medel som kan användas för uppbyggnad av en stark forskningsmiljö eftersom vi är mitt uppe i en sådan process.

Europeiskt jämställdhetsinstitut nästa år

EU-parlamentet ställer sig bakom planerna på ett europeiskt jämställdhetsinstitut. Parlamentet vill att institutet skall få en mer proaktiv och analyserande roll i stället för att endast samla in och registrera data.

I ett betänkande uppmanar parlamentet också regeringarna att enas om en plats för institutet så att det kan starta sin verksamhet så snart som möjligt.

Hedersdoktorer på Chalmers

Forskarna Agnes Wold och Christine Wennerås har utsetts till hedersdoktorer på Chalmers.

Chalmers framhåller att deras forskning har haft stort internationellt genomslag och har öppnat ögonen hos många i akademien för bristerna i gängse system för att värdera kvalitet. Samtidigt har de skapat redskap för analys som lett till förbättringar i forskningsfinansiärernas bedömningsprocesser.

Christine Wennerås och Agnes Wold har gemensamt utfört en studie för att belysa förhållandena vid tillsättning av forskarassistenttjänster i det medicinska forskningsrådet. Resultaten visade att alla sökande inte behandlades lika. Studien publicerades i en mycket uppmärksammat artikel i den vetenskapliga tidskriften *Nature* 1997.

Frihet från könsrelaterat våld viktigt mål i folkhälsopolitiken

Jämställdhetsarbete är en viktig del av en ny folkhälsopolitik, skriver Statens folkhälsoinstitut som har lagt fram en rapport om genus och folkhälsa. Bland annat föreslås ökat stöd till genusforskning.

Frihet från könsrelaterat våld ska enligt Folkhälsoinstitutet därför bli ett nytt övergripande delmål inom folkhälsopolitiken.

Andra åtgärder som föreslås är fortsatt stöd till landets kvinno- och mansjourer, förebyggande arbete i skolor mot sexuella trakasserier, utbildningsinsatser för sjukvårdspersonal för bättre diagnostisering av våld och ett utökad jämställdhetsarbete inom idrottsförbunden.

www.fhi.se

Utebliven satsning på forskning om mäns våld

Av Inga-Bodil Hermansson

Regeringens jämställdhetsproposition ger förslag på nya jämställdhetspolitiska mål. Men ett samlat grepp om mäns våld mot kvinnor saknas fortfarande, anser sociologen Åsa Eldén.

Nya nationella mål för jämställdhetspolitiken och en effektivare organisering av myndigheternas jämställdhetsarbete är förslag som presenteras i propositionen. Den bygger på betänkandet *Makt att forma samhället och sitt eget liv - jämställdhetspolitiken mot nya mål* (SOU 2005:66), ur Jämställdhetspolitiska utredningen, som leddes av Gertrud Åström, vd och generalsekreterare för Ordfront.

Hon anser att propositionen fyller sitt syfte som underlag för politiken och att analyserna av olika samhällsområden är bra. Betänkandet har fått starkt genomslag i propositionen. Det gäller förslagen till nya mål, att jämställdhetsintegrering ligger kvar som övergripande strategi, förslaget att inrätta en jämställdhetsmyndighet och att arbetet på regional och lokal nivå ska stärkas, samt ytterligare beredning av en särskild satsning för heltidsarbete och hälsa. Nästa steg är att hitta arbetsmetoder och åtgärder som kan fylla målen med resultat.

Skarp jämställdhetspolitik

– I propositionens analys finns en rad problem beskrivna och det som nu behövs framöver är sakpolitiskt inriktade åtgärder. Förslagen till nya mål öppnar för en skarp jämställdhetspolitik, säger Gertrud Åström.

Den brist på effektivitet som finns i jämställdhetsarbetet i dag beror enligt henne främst på okunskap.

– Det finns en uppenbar kunskapsbrist i samhället, bland dem som ska jobba med jämställdhet. Det är inte fråga om ointresse utan att det helt enkelt inte finns någon sakkunskap. Visst finns direkt motstånd, men det är inte det vanliga, säger Gertrud Åström.

Ett av delmålen i propositionen är att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Sociologen Åsa Eldén vid Uppsala universitet som ledde utredningen om kvinnofriduppdragen (*Slag i luften*, SOU 2004:121) menar att propositionens högt satta mål blir absurt med tanke på att den samtidigt saknar förslag till kraftfulla åtgärder.

– Det krävs mer än splittrade insatser och punktinsatser. Det visar vår analys, men den har inte fått genomslag, säger hon.

Propositionen är präglad av den jämställdhetspolitiska utredningen och lyfter fram få av förslagen i betänkandet *Slag i luften*, menar Åsa Eldén.

Forskningsprogram behövs

Hon anser att eftersom frågan om mäns våld möter mycket motstånd behövs kontinuitet och ökad institutionalisering i myndigheternas arbete och större insatser i kommunerna, samt ett program för forskning, för att åstadkomma en förändring.

En ny jämställdhetsmyndighet ska enligt propositionen följa upp och utvärdera de insatser som genomförs för att uppnå de jämställdhetspolitiska målen. Den är tänkt att ge stöd åt andra myndigheter och åt myndigheters samarbete i jämställdhetsfrågor, och förmedla bidrag till kvinnoorganisationer och jämställdhetsprojekt.

Enligt Helén Lundkvist på Näringsdepartementet är jämställdhetsmyndighetens uppdrag inte så tydligt utmejslat i propositionen, eftersom den inte är aktuell förrän tidigast 2007.

Regeringen inväntar också remissvar på diskrimineringskommitténs förslag om att slå samman alla diskrimineringsombudsmän.

Missat något?

Oroa dig inte. Alla gamla nummer av *Genusperspektiv* finns att ladda ner som PDF på www.genus.gu.se!

Styvmoderlig behandling

Forskningen behandlas styvmoderligt i regeringens jämställdhetspolitiska proposition. Det skriver folkpartisten Tina Acketoft.

Så kom den då äntligen. Regeringens efterlängtnade jämställdhetsproposition *Makt att forma samhället och sitt eget liv* (2005/06:155). Mer än tolv år har förflutit sedan dåvarande jämställdhetsminister Bengt Westerberg presenterade den förra jämställdhetspropositionen *Delad makt delat ansvar*, 1993/94. Under tiden som passerat har mycket hänt, men ändå så lite.

Jämställdheten går framåt på vissa områden, men står stilla och till och med backar på andra. En bred och mångfacetterad debatt håller nu äntligen på att utkristallisera sig även bland lekmanen, till vilka de flesta politiker måste räknas. Från att ha haft en enda "sanning" till vilken man var tvungen att ansluta sig om man ville räknas in bland de godkända, upplysta, har även politikerna nu insett att mångfald är en dygd och att argument och resonemang inte bara bör, utan faktiskt måste prövas.

Politiker har ett särskilt ansvar att skapa goda förutsättningar för forskning, att följa med, att kritiskt granska och att i vissa fall inlemma forskningen i de beslut som sedan blir verklighet och vardag för oss alla. Forskning och politik måste på så sätt stå i både ett förhållande där i princip vattentäta skott måste råda – samtidigt som vi i andra fall får ett i princip symbiotiskt förhållande till varandra. Forskningen är beroende av politiken och politiken är beroende av forskningen.

Därför är det anmärkningsvärt att *Makt att forma samhället och sitt eget liv* så styvmoderligt behandlar frågan om forskningen. Vi ser dagligen gene-

relle kunskapsluckor och mer speciella inom området mäns våld mot kvinnor och socialtjänstlagens förmåga att fungera som redskap och stöd för våldsutsatta kvinnor.

Att förändra socialtjänstlagens formulering "bör" till ett "skall" och på så sätt klargöra kommunernas ansvar för kvinnorna anses så konfliktfyllt att det begravs i ännu en diffus utredning. Och en sammanställning av orsaker och samband vad gäller de 16-20 kvinnor som varje år mördas i nära relationer finns fortfarande inte ens i planeringsstadiet. Ingen vet till exempel hur många kvinnor som mördades 2005 i nära relationer vilket naturligtvis försvårar analyser och förebyggande arbete.

Underkännande av egen politik

Det är uppenbart att även regeringen känner frustration över den långsamma utvecklingen i samhället. Som huvudsakliga förslag på lösningar lämnas dock i princip endast färre och förändrade mål för politiken och skapandet av en ny jämställdhetsmyndighet.

Det förefaller uppenbart att förslagen inte är något annat än ett gravt underkännande av den egna förda politiken på området. Myndigheten ska enligt propositionen inte heller vara en traditionell myndighet utan får en mer utvecklande karaktär genom att utvärdera, samordna, stödja, utveckla, ge information och fördela bidrag.

Jag delar regeringens formulering att det behövs en fastare struktur för jämställdhetsarbetet. Arbetet behöver bedrivs mer kontinuerligt och inte i ständiga projekt och ad hoc former. Men kunskapsbanker har vi redan. Vad vi behöver är inte en till myndighet utan en tydligt formulerad och mätbar jämställdhetspolitik, baserad på forskning av samma höga kvalitet som inom andra, fortfarande, mer etablerade och allmänt erkända områden.

För det behöver vi en stark, fri forskarvärld och politisk mod att ifrågasätta och omsätta forskning till handfast politik.

Tina Acketoft (fp)
Jämställdhetstalesman
Riksdagsledamot

Debatt

Vill du skriva en debattartikel som berör genusforskningens villkor?

Skicka i så fall ditt debattinlägg till Bosse Parbring, tel 031-773 56 01, e-post bosse.parbring@genus.gu.se. Vi förbehåller oss rätten att av utrymmesskal korta ner debattinlägg.

Genusforskarförbund bildat

Sveriges genusforskarförbund är bildat. Genusforskarförbundet har en liknande uppbyggnad som andra forskarförbund inom olika högskolediscipliner. Syftet med organisationen är att:

- främja den vetenskapliga verksamheten inom det genusvetenskapliga forskningsfältet.
- verka för en ökad förståelse för vikten av det genusvetenskapliga forskningsfältet.
- stärka självständigt och kritiskt tänkande, professionellt handlande samt god forskningsetik bland genusforskare.

Det konstituerande mötet valde Inger Lövkrona till första ordförande för Sveriges genusforskarförbund. Hon är professor i etnologi vid Lunds universitet.

Nytt forskarnätverk kritiserar manlig stadsmiljö

Det finns behov av att prata om vad som händer inom forskning med genusperspektiv på rum och stadsmiljöer i Sverige. Därför startas nätverket Genus och byggd miljö.

Det svenska stadsrummet är fortfarande främst anpassat till traditionellt manliga behov eftersom det saknas kvinnligt inflytande, menar forskaren och initiativtagaren Carina Listerborn vid Lunds universitet.

– Kvinnor reser mer kollektivt än män och det påverkar också hur det byggs. Det är inga essentiella olikheter mellan män och kvinnor, utan handlar mer om hur samhället är organiserat.

I april hålls ett första möte i Lund. Hittills har omkring 30 forskare och andra intresserade anmält sig till nätverket.

Nya fora för Genus

Mittuniversitetet och Högskolan i Gävle startar nya verksamheter för att främja genusforskning. Hösten 2005 satte Mittuniversitetet igång verksamheten Forum för genusvetenskap. Forumet syftar till att initiera och samordna genusvetenskap. Högskolan i Gävle kommer under våren att starta Högre tvärvetenskapliga genusseminariet. Det är tänkt att vara en mötesplats för högskolans forskare med genusinriktning inom olika ämnen.

Kalendarium

Kvinnor och politik. Kvinnliga politiker på Kvinnofolkhögskolan. Göteborg www.genus.gu.se	25 april 16 maj 30 maj
FN:s kvinnokonvention 25 år. Seminarium som följer upp jämställdhetsarbetet sedan 1980. Stockholm www.sfn.se	4 maj
Arbetsliv i storstaden – inkludering och exkludering. Seminarium i riksdagen om genus, arbetsliv och orstad. Stockholm www.genus.gu.se	17 maj
Gender and citizenship in a multicultural context. Sjätte europeiska genus- forskningskonferensen. Lodz, Polen www.gender2006.pl	31 aug - 3 sep
Past Present Future. From Women's Studies to Post- Gender Research. Jubileumskonferens i Umeå. www.umu.se/kvf	14-17 juni 2007

Ny styrelse för sekretariatet

Regeringen har utsett en ny styrelse för Nationella sekretariatet för genusforskning. Ny ordförande blir Ulf Mellström, professor i genus och teknik vid Luleå tekniska universitet.

– Det känns roligt och hedrande, säger Ulf Mellström, som suttit i sekretariatets styrelse i tre år och som nu efterträder avgående ordförande Ann-Sofie Ohlander, professor i historia vid Örebro universitet.

Ulf Mellström har i dagsläget inga planer på förändring av sekretariatets inriktning.

– Jag tycker att den ökade betoningen av forskningspolitiska frågor i sekretariatets verksamhet är bra.

Anne Hammarström, professor i genusvetenskaplig folkhälsovetenskap vid Umeå universitet, och Claes Nyberg,

kommunikationskonsult, sitter kvar i styrelsen sedan tidigare.

Nya i styrelsen är:

- Ronny Eklund, professor i civilrätt vid Stockholms universitet,
- Gunnel Forsberg, professor i kulturgeografi vid Stockholms universitet,
- Lisbeth Larsson, professor i litteraturvetenskap med genusinriktning vid Göteborgs universitet, och
- Christina Mörtberg, docent vid institutionen för informatik, Oslo universitet/Umeå universitet.

Nationella sekretariatet för genusforskning leds av en styrelse som består av en ordförande och sex ledamöter, varav en ledamot utses på förslag av Göteborgs universitet. De är utsedda av regeringen på tre år.

Sekretariatets uppgifter

Nationella sekretariatet för genusforskning har till uppgift att främja svensk genusforskning i vid bemärkelse och verka för att betydelsen av genusperspektiv uppmärksammas i all forskning.

Detta sker bland annat genom utredningsarbete, informationsspridning, konferenser och seminarier.

I Nationella sekretariatet för genus-

forsknings uppgifter ingår bl a att:

- överblicka genusforskningen i Sverige och aktivt främja spridningen av dess resultat,
- analysera behovet av genusforskning inom alla vetenskapsområden, och
- arbeta för ökat medvetande om genusforskningens och genusperspektivens betydelse.

Nationella sekretariatet
för genusforskning

Genusperspektiv utges av Nationella sekretariatet för genusforskning, Göteborgs universitet, Box 200, 405 30 Göteborg. Tel 031-773 56 00 Fax 031-773 56 04. E-post sekretariat@genus.gu.se. Webbplats www.genus.gu.se. Genusperspektiv är gratis och kommer ut sex gånger om året. Ansvarig utgivare: Anne-Marie Morhed, föreståndare för sekretariatet, tel 031-773 56 03, e-post anne-marie.morhed@genus.gu.se. Referensgrupp: Kenneth Abrahamson, FAS, Anne Hammarström, professor i folkhälsovetenskaplig genusforskning, Lisbeth Larsson, professor i litteraturvetenskap, Nina Lykke, professor i genusvetenskap, Ulf Mellström, professor i genus och teknik, Anne-Marie Morhed, föreståndare, Rikke Randorff Hegnhøj, forskningskoordinator vid NIKK, Birgitta Ohlsson, riksdagsledamot, Ronny Olander, riksdagsledamot, Lena Olson, informatör, Annika Qarlsson, riksdagsledamot, Maria Södling, utredare vid Högskoleverket, Lena Trojer, professor i IT och genusforskning och Majléne Westerlund Panke, riksdagsledamot. Grafisk form: Daniel Burkhalter, E & B Reklambyrå AB. Tryckeri: Grafikerna Livréna i Kungälv AB. ISSN: 1652-3768. Upplaga: 4500. Prenumeration: Nätverkstan Ekonomitjänst, tel 031-743 99 05, e-post ekonomitjanst@natverkstan.net. Redaktör: Bosse Parbring, tel 031-773 56 01, e-post bosse.parbring@genus.gu.se.